

poznaj swoje prawa

...rodzice i dzieci

poradnik prawny dla kobiet

przygotowała Sylwia Nogaś

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Mity i fakty	4
2. Rodzicielstwo w świetle prawa	5
3. Kiedy dziecko rodzi się w małżeństwie	6
4. Uznanie dziecka	9
5. Ustalenia ojcostwa możesz dochodzić w sądzie	11
6. Nazwisko dziecka	13
7. Prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci	14
8. Ograniczenie władzy rodzicielskiej	16
9. Zawieszenie władzy rodzicielskiej	18
10. Pozbawienie władzy rodzicielskiej	19
11. Kiedy sąd może zakazać kontaktów z dzieckiem	21
12. Co zrobić jeśli twoje dziecko zostało uprowadzone	21
13. Jeśli chcesz adoptować dziecko	22
14. Rozwiązanie przysposobienia	26
15. Wzory pism procesowych.....	28
15.1. Pozew o ustalenie ojcostwa związane z tym roszczenia	28
15.2. Pozew o zaprzeczenie ojcostwa	30
15.3. Wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej	32
15.4. Wniosek o uregulowanie kontaktów z dzieckiem	33
15.5. Wniosek o wydanie dziecka	34

Wstęp

Dla większości kobiet macierzyństwo jest przełomowym momentem w ich życiu. Od tej chwili są one odpowiedzialne już nie tylko za siebie, lecz także za dziecko, wymagające odpowiedniej troski i opieki. Idealną sytuacją byłaby ta, w której kobieta – będąc w ciąży, a potem wychowując dziecko – miała poczucie bezpieczeństwa i wsparcia ze strony najbliższych jej osób, a w szczególności ojca dziecka. Niestety, nie zawsze może na takie wsparcie liczyć.

Brak poczucia odpowiedzialności u niektórych mężczyzn powoduje, że kobiety są często pozostawione same sobie i nie mogą liczyć na ich pomoc, chociaż prawo i obowiązek wychowywania dziecka spoczywa na obojgu rodzicach. Przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przychodzą w takich sytuacjach z pomocą, zwłaszcza gdy jedno z rodziców nie chce dobrowolnie wywiązywać się ze swoich obowiązków względem dziecka. Powinność współuczestniczenia w wychowaniu i utrzymaniu dziecka istnieje niezależnie od tego, czy dziecko pochodzi z małżeństwa, czy też nie.

Wydawać by się mogło, że stosunki między rodzicami a dziećmi są tak naturalne i oczywiste, a istniejąca więź uczuciowa daje gwarancję prawidłowych relacji, że nie ma tu miejsca na regulacje prawne. I z reguły tak właśnie jest, a rodzice nie podlegają stałej kontroli ze strony sądu.

Zdarzają się jednak sytuacje, w których rodzice nie potrafią dojść do porozumienia w istotnych sprawach dotyczących ich dziecka, i wówczas każde z nich ma prawo zwrócić się do sądu o pomoc w tej kwestii. W szczególnych wypadkach, zwłaszcza gdy dobro dziecka jest zagrożone, sąd dysponuje określonymi środkami i uprawnieniami, jak chociażby ograniczenie czy pozbawienie władzy rodzicielskiej tego z rodziców, które nie jest w stanie należycie wykonywać swoich obowiązków.

Warto zatem wiedzieć więcej o przepisach, które mogą nam pomóc rozwiązać problemy decydujące niejednokrotnie o całym życiu – naszym i naszych dzieci.

1. Mity i fakty

Mit: *Kiedy powiedziałam swojemu partnerowi, że jestem w ciąży, stwierdził, że to nie jego problem, nic go to nie obchodzi i mam sobie radzić sama.*

Fakt: Obowiązek wychowania i utrzymania dziecka spoczywa na obojgu rodzicach. Jeżeli ojciec dziecka nie chce go dobrowolnie uznać, możesz wystąpić do sądu o ustalenie ojcostwa.

Mit: *Kobieta nie może oczekiwać alimentów na dziecko, jeśli jego ojciec ma już swoją rodzinę na utrzymaniu.*

Fakt: Twoje dziecko ma takie same prawa, jak dzieci pochodzące z małżeństwa, także w kwestii jego utrzymania.

Mit: *Dopóki dziecko się nie urodzi, nie można wystąpić do sądu o pomoc materialną od ojca dziecka.*

Fakt: Jeszcze przed porodem możesz wystąpić do sądu o to, aby ojciec twojego dziecka wyłożył odpowiednią kwotę na utrzymanie twoje i dziecka.

Mit: *Założenie każdej sprawy w sądzie jest kosztowne.*

Fakt: Nie musisz obawiać się kosztów sądowych w sprawie o ustalenie ojcostwa, ponieważ z mocy ustawy zwolniona jesteś z wszelkich opłat w sądzie.

Mit: *Dziecko nie może wyjechać na wakacje za granicę, jeśli nie zgodzą się na to oboje rodzice.*

Fakt: Możesz zwrócić się do sądu, by wydał taką zgodę. Kiedy rodzice nie mogą w tej kwestii dojść do porozumienia, każde z nich może skierować sprawę do sądu, by określił, co jest najlepsze dla dziecka.

Mit: *Jeśli kobieta nie ma własnych środków utrzymania, w razie rozwodu mąż może jej odebrać dziecko.*

Fakt: sąd kieruje się przede wszystkim dobrem dziecka. Jeśli zrezygnowałaś z pracy zawodowej, aby móc jak najlepiej opiekować się dzieckiem, to fakt, że mąż pracuje i może je utrzymać nie stanowi dla sądu wystarczającej podstawy do powierzenia mu dziecka. Liczy się bowiem przede wszystkim więź uczuciowa oraz to, kto do tej pory opiekował się dzieckiem w większym zakresie, a nie warunki materialne.

Mit: *Pozbawienie ojca władzy rodzicielskiej zabezpieczy dziecko przed płaceniem alimentów w przyszłości.*

Fakt: Pozbawienie władzy rodzicielskiej nie wpływa na obowiązek alimentacyjny, który wynika jedynie ze stosunku rodzicielskiego. Tak więc mimo pozbawienia władzy rodzicielskiej zarówno dziecko ma prawo do alimentów od ojca, jak i ojciec w przyszłości od dziecka.

Mit: *Pozbawienie władzy rodzicielskiej oznacza zakaz kontaktów z dzieckiem.*

Fakt: Nawet w przypadku pozbawienia władzy rodzicielskiej ojciec ma prawo do widywania się z dzieckiem. Jeżeli jednak uważasz, że spotkania te zagrażają np. zdrowiu czy bezpieczeństwu dziecka lub wpływają na nie demoralizująco, możesz wystąpić do sądu, by ich zakazał.

2. Rodzicielstwo w świetle prawa

Sam fakt urodzenia dziecka nie oznacza jeszcze, że w świetle prawa jesteś jego matką. O macierzyństwie rozstrzyga wpis do akt stanu cywilnego.

Zgłoszenie urodzenia dziecka powinno nastąpić w ciągu 14 dni od jego urodzenia. Obowiązek dokonania tego mają w kolejności: ojciec, lekarz, położna albo inna osoba obecna przy porodzie, ty jako matka (jeżeli twój stan zdrowia na to pozwala). Jeśli poród nastąpił w szpitalu lub innym zakładzie opieki zdrowotnej, wówczas obowiązek taki spoczywa właśnie na nim. Gdybyś zdecydowała się na urodzenie dziecka w domu, pamiętaj, by po porodzie dopilnować zgłoszenia tego faktu do urzędu stanu cywilnego. Niedopełnienie tego związku może bowiem rodzić poważne konsekwencje prawne – nie będziesz mogła załatwić wielu spraw (np. pójść z dzieckiem do lekarza, zapisać go do żłobka, przedszkola, wystąpić o alimenty), a ponadto możesz narazić się na karę grzywny do 250 złotych lub nagany (art. 146 § 1 kodeksu wykroczeń). Warto więc pamiętać, że w świetle prawa zostaniesz matką dopiero z chwilą sporządzenia aktu urodzenia dziecka.

Może się jednak zdarzyć, że kobieta wpisana w akcie urodzenia jako matka, w rzeczywistości nią nie jest, gdyż np. nastąpiła zamiana noworodków w szpitalu. Wówczas należy wystąpić z powództwem o ustalenie macierzyństwa. Wystąpić może o to kobieta wpisana do aktu, rzeczywista matka dziecka, ich mężowie, samo dziecko, a także mężczyzna, który uznał dziecko. Powyższe uprawnienie przysługuje także prokuratorowi. Żądanie ustalenia macierzyństwa nie ulega przedawnieniu, a wyrok ustalający w tej sprawie jest podstawą do dokonania zmiany wpisu w akcie stanu cywilnego.

Ustalenie ojcostwa w świetle prawa uzależnione jest od tego, czy pozostajesz w związku małżeńskim, czy też nie. Przepisy przewidują takie sytuacje, w których niezależnie od rzeczywistego stanu przyjmuje się np., że ojcem dziecka jest twój mąż. Bliższe informacje na ten temat znajdziesz w następnych rozdziałach.

3. Kiedy dziecko rodzi się w małżeństwie

Jeżeli twoje dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia, przyjmuje się, że jego ojcem jest twój mąż (tzw. domniemanie pochodzenia dziecka od męża matki – art. 62 § 1 k.r.o.).

Szczególną sytuacją jest urodzenie się dziecka przed upływem tego czasu, ale już po zawarciu przez ciebie drugiego małżeństwa. Wówczas domniemywa się, że ojcem jest twój drugi mąż (art. 62 § 2 k.r.o.).

W przypadku rozwodu, uznania męża za zmarłego lub unieważnienia małżeństwa liczy się dzień uprawomocnienia się wyroku. Jeśli więc dziecko urodziło się po ogłoszeniu wyroku, lecz przed jego uprawomocnieniem, przyjmuje się, że pochodzi ono z małżeństwa. Sytuacja ta dotyczy także orzeczenia separacji.

Domniemanie ojcostwa wynikające z art. 62 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (k.r.o.) należy do tzw. domniemań wzruszalnych. Jeśli urodziłaś dziecko, którego ojcem nie jest twój mąż, domniemanie to możesz obalić tylko w drodze powództwa o zaprzeczenie ojcostwa.

Prawo do wystąpienia o zaprzeczenie pochodzenia dziecka od męża matki przysługuje:

Mężowi matki dziecka

Twój mąż może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie swojego ojcostwa w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o urodzeniu przez ciebie dziecka. Sam fakt, iż mąż wiedział, że jesteś w ciąży, nie przesądza sprawy. Liczy się bowiem dzień, kiedy dotarła do niego wiarygodna wiadomość, że urodziłaś dziecko. Jeśli dokładna data nie jest znana, sąd korzysta tu z domniemań faktycznych, które wypływają np. z faktu, iż rodzina męża widywała cię z dzieckiem i o tym fakcie poinformowała twój mąż.

W sytuacji, gdy twój mąż w czasie tego 6-miesięcznego terminu zapadł na chorobę psychiczną lub innego rodzaju zaburzenia psychiczne, a nie został całkowicie ubezwłasnowolniony, może wytoczyć powództwo w ciągu 6 miesięcy od ustania choroby.

Przedstawicielowi ustawowemu ojca

W przypadku jednak, gdy na skutek choroby psychicznej lub zaburzeń twój mąż został całkowicie ubezwłasnowolniony, wówczas jego przedstawiciel ustawowy, a więc ustanowiony dla niego opiekun, może wytoczyć powództwo w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym został ustanowiony. Jeżeli o urodzeniu dziecka dowiedział się później, termin ten biegnie od chwili, kiedy uzyskał tę informację.

Matce dziecka

Prawo do wytoczenia sprawy przysługuje także tobie samodzielnie, a termin 6 miesięcy do złożenia pozwu biegnie od daty urodzenia dziecka. Jeżeli jesteś ubezwłasnowolniona całkowicie, wtedy powództwo może wytoczyć twój opiekun prawny, a w przypadku ubezwłasnowolnienia częściowego prawo to przysługuje twojemu kuratorowi za zgodą sądu opiekuńczego.

Aby obalić to domniemanie, musisz wykazać niepodobieństwo, aby twój mąż mógł być ojcem dziecka, a ciężar dowodu spoczywa na tobie.

Dziecku

Dziecko uzyskuje możliwość wystąpienia o zaprzeczenie ojcostwa twojego męża dopiero z chwilą osiągnięcia pełnoletniości i tylko w ciągu 3 lat od tego momentu. Powództwo takie powinno być wytoczone przeciwko ojcu i matce, a jeżeli matka nie żyje – przeciwko ojcu, a jeśli ten nie żyje – przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy. Obalenie tego domniemania może nastąpić tylko przez wykazanie niepodobieństwa, aby mąż matki był ojcem dziecka.

Prokuratorowi

Przepisy kodeksu rodzinnego przewidują także sytuacje szczególne:

► **Jeżeli dziecko urodziło się po upływie 180. dnia od zawarcia małżeństwa, ale przed upływem 300 dni od jego ustania (art. 67 k.r.o.),** obalenie domniemania może nastąpić tylko przez wykazanie niepodobieństwa, aby mąż mógł być ojcem dziecka. Chodzi tu o sytuacje, w których np. małżonkowie nie utrzymywali stosunków fizycznych bądź to z przyczyn natury medycznej, bądź też z powodu np. trwającej między nimi rozłąki spowodowanej dłuższym wyjazdem jednego z nich.

W tym celu można przeprowadzić dowody z:

- **badania grup krwi**

Nie ma jednak obowiązku poddawania się takiemu badaniu, a do jego przeprowadzenia potrzebna jest zgoda domniemanego ojca;

- **badań antropologicznych**

Dowód ten polega na przeprowadzeniu badań porównawczych co do podobieństw i różnic występujących w budowie ciała, ukształtowaniu niektórych jego cech oraz poszczególnych narządów. Korzystanie z badania antropologicznego jest możliwe dopiero po wcześniejszym wykonaniu badania grupy krwi;

- **badania zdolności zapłodnienia**

Jest ono przeprowadzane przez lekarza – biegłego sądowego. Zaświadczenie od innego lekarza nie jest wystarczające;

- **badania dojrzałości płodu**

Dowód ten polega na zestawieniu czasu, w którym małżonkowie współżyli ze sobą, ze stopniem rozwoju dziecka;

- **zeznań świadków**

Dowód ten nie jest w zasadzie dopuszczalny jako samodzielny i może służyć jedynie pomocniczo, bowiem zeznania świadków lub stron są często bardzo subiektywne. Z tych względów, jeśli biegły wyda opinie na podstawie badania grup krwi, że ojcostwo jest wyłączone, to wynik takiego dowodu uznawany jest za bardziej pewny niż dowód ze świadków.

- **badania DNA**

Jest to badanie kwasu dezoksyrybonukleinowego, które pozwala na uzyskanie informacji genetycznej o nie pochodzeniu dziecka od określonego mężczyzny, a co za tym idzie w stu procentach wyklucza ojcostwo.

► **Jeżeli dziecko urodziło się przed upływem 180. dnia od zawarcia małżeństwa**, do obalenia domniemania ojcostwa wystarczy, jeśli w procesie o zaprzeczenie twój mąż złoży oświadczenie, że nie jest ojcem dziecka. Ten tryb ma zastosowanie tylko w przypadku, gdy powództwo o zaprzeczenie wytoczy twój mąż. Oświadczenie takie może być złożone zarówno w samym pozwie, jak i w trakcie procesu. Ma ono charakter wyłącznie osobisty, co oznacza, że złożyć je może tylko twój mąż. Jeśli natomiast małżonkowie współżyli nie dawniej niż w 300. i nie później niż w 181. dniu przed urodzeniem się dziecka albo jeśli mąż wiedział, że żona jest w

ciąży, obalenie domniemania może nastąpić tylko przez wykazanie niepodobieństwa ojcostwa męża. W żadnym wypadku zaprzeczenie ojcostwa nie jest dopuszczalne po śmierci dziecka.

Skutki prawomocnego wyroku zaprzeczającego pochodzenie dziecka od męża matki

W wyniku takiego wyroku ustaje z mocą wsteczną władza rodzicielska nad dzieckiem, którego dotyczy wyrok, przysługująca dotychczas z mocy samego prawa twojemu mężowi. Konsekwencją tego jest wyłączenie dziecka od dziedziczenia ustawowego po twoim mężu. Ponadto dziecko uzyskuje nazwisko, które nosiłaś w chwili urodzenia dziecka. Twój mąż zaś może domagać się zwrotu tego, co świadczył na utrzymanie dziecka w ramach przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny albo w postaci świadczeń alimentacyjnych. Przedawnienie tych roszczeń następuje po upływie 3 lat.

4. Uznanie dziecka

Uznanie jest jednostronnym aktem dokonany przez ojca dziecka przed właściwym organem i za twoją zgodą. Oświadczenie o uznaniu ma charakter ściśle osobisty i dlatego może złożyć je wyłącznie mężczyzna, który chce uznać dziecko.

Jeśli ojciec dziecka jest niepełnoletni, wówczas potrzebna jest zgoda jego rodziców, a w razie jej braku zgoda sądu opiekuńczego. Jeżeli natomiast ojciec dziecka jest pełnoletni, ale częściowo ubezwłasnowolniony, potrzebna jest zgoda jego kuratora i zezwolenie sądu. **Ojciec twojego dziecka może je uznać nawet wówczas, jeśli się jeszcze nie urodziło, ale jest już poczęte (art. 75 k.r.o.).** Fakt ten powinien być stwierdzony badaniem lekarskim.

Nie jest dopuszczane uznanie po śmierci dziecka – z jednym wyjątkiem, a mianowicie, gdy zostawiło ono zstępnych, tzn. dzieci lub wnuki.

Zgodnie z art. 77 k.r.o. twoja zgoda (wyrażona osobiście) potrzebna jest zarówno do uznania dziecka poczętego, małoletniego, jak i pełnoletniego.

Przepisy k.r.o. przewidują wyjątki od tej zasady: jeżeli matka nie żyje, nie przysługuje jej względem dziecka władza rodzicielska albo jeżeli porozumienie z nią napotyka na poważne przeszkody (praktycznie rzecz biorąc jest niemożliwe lub z uwagi na istniejące okoliczności bardzo utrudnione, np. matka dziecka wyjechała za granicę i nie jest znane jej miejsce zamieszkania). Wówczas ustanawia się opiekuna, który może takiej zgody udzielić, a w przypadku dziecka pełnoletniego zgoda taka nie jest wymagana. Oprócz twojej zgody wymagana jest niekiedy zgoda dziecka, a mianowicie, gdy jest ono pełnoletnie (a więc, gdy ukończyło 18

lat), a także w przypadku, gdy dziecko-córka nabyła pełnoletniość poprzez zawarcie związku małżeńskiego po ukończeniu 16. roku życia – za zezwoleniem sądu.

Swoją zgodę możesz wyrazić przed tymi samymi organami, przed którymi ojciec dziecka składa oświadczenie o uznaniu dziecka, o czym będzie mowa poniżej.

Przepisy przewidują, że możesz takiej zgody udzielić zarówno przed uznaniem, jednocześnie z nim, jak i w ciągu 3 miesięcy od uznania dziecka.

Ojciec dziecka może je uznać przed kierownikiem USC, sądem opiekuńczym oraz za granicą przed polskim konsulem lub osobą wyznaczoną do pełnienia funkcji konsula, jeżeli rodzice dziecka są obywatelami polskimi. Możliwe jest również uznanie dziecka przed notariuszem, gdy życiu ojca lub dziecka grozi niebezpieczeństwo, np. istnieje obawa rychłej śmierci, zagrażających życiu komplikacji związanych z chorobą, wypadkiem itd. (art. 79 k.r.o.).

Uznanie dziecka ma skutek wobec wszystkich i rodzi ono określone konsekwencje zarówno w sferze prawa rodzinnego, jak i innych dziedzinach prawa, np. spadkowego. W następstwie uznania dziecka powstaje między uznającym a dzieckiem stosunek alimentacyjny od chwili urodzenia dziecka, a ojcu dziecka przysługuje pełna władza rodzicielska. Ponadto w razie śmierci ojca dziecko będzie dziedziczyło po nim zgodnie z przepisami prawa spadkowego.

Unieważnienie uznania

Przepisy kodeksu rodzinnego przewidują także możliwość unieważnienia uznania. Z powództwem takim może wystąpić:

1. ojciec dziecka, który je uznał;
2. osoba, której zgoda na uznanie jest potrzebna;
3. dziecko uznane przed osiągnięciem pełnoletniości;
4. prokurator.

Mężczyzna, który uznał dziecko, może żądać unieważnienia swego uznania w ciągu roku od daty uznania z powodu wady swego oświadczenia woli (art. 80 § 1 k.r.o.). Wadą taką może być stan wyłączający świadome lub swobodne podjęcie decyzji lub wyrażenie woli, np. działanie pod wpływem środka odurzającego, alkoholu. Ponadto za wadę taką może być uznany błąd np. co do daty urodzenia dziecka (gdy uznając dziecko był przekonany, że urodziło się ono we wcześniejszym terminie, a później dowiedział się, że urodziło się donoszone, co oznacza, iż data poczęcia dziecka przypada na okres, w którym nie utrzymywał on stosunków fizycznych z matką dziecka) lub np. gdy w trakcie badań ujawniły się takie cechy krwi, które wyłączają możliwość jego ojcostwa.

Unieważnienie uznania dziecka może nastąpić także w sytuacji, jeśli mężczyzna, który uznał dziecko, został podstępem i celowo wprowadzony w błąd co do faktu bycia ojcem dziecka albo jego oświadczenie o uznaniu złożone zostało pod wpływem groźby.

Przepisy powyższe mają odpowiednie zastosowanie do osób, których zgoda potrzebna jest do uznania.

Natomiast dziecko, które zostało uznane przed osiągnięciem pełnoletniości, może żądać unieważnienia uznania tylko wtedy, gdy mężczyzna, który je uznał, nie jest jego ojcem i tylko w ciągu 3 lat od uzyskania pełnoletniości.

Niedopuszczalne jest jednak unieważnienie dziecka po jego śmierci. Wytoczenie powództwa po śmierci dziecka stanowi podstawę do oddalenia takiego powództwa, a jeśli śmierć nastąpiła już w toku procesu, sąd umorzy postępowanie.

5. Ustalenia ojcostwa możesz dochodzić w sądzie

Jeżeli nie istnieje domniemanie pochodzenie dziecka z małżeństwa, a ojciec dziecka nie chce go dobrowolnie uznać, nie jesteś w takiej sytuacji bezradna. Przepisy dają ci możliwość wystąpienia do sądu z powództwem o ustalenie ojcostwa. Oprócz ciebie taką możliwość mają: samo dziecko, biologiczny ojciec dziecka oraz prokurator.

W przeciwieństwie do uznania niedopuszczalne jest sądowe ustalenie ojcostwa przed urodzeniem dziecka, a także w wypadku, gdy dziecko urodziło się nieżywe.

Podstawą sądowego ustalenia ojcostwa jest wynikające z przepisów kodeksu rodzinnego domniemanie mówiące o tym, że ojcem dziecka jest ten mężczyzna, który utrzymywał stosunki fizyczne z matką dziecka pomiędzy 300. a 181. dniem przed urodzeniem się dziecka (art. 85 § 1 k.r.o.). Jeśli więc zdecydujesz się wystąpić do sądu o ustalenie ojcostwa, musisz wykazać w oparciu o zeznania świadków, że w tym okresie byliście parą itp. Jeżeli mężczyzna, którego pozwałaś do sądu, zaprzecza że jest ojcem dziecka, może on poddać się stosownym badaniom, o których była już mowa. Jeżeli zaś odmawia zgody na przeprowadzenie takich badań, wówczas sąd ocenia charakter i znaczenie jego odmowy. Najczęściej jednak, gdy w żaden inny sposób nie udowodni, że ojcem nie jest, sąd ustala ojcostwo na podstawie zeznań twoich i świadków. Fakt, że utrzymywałaś stosunki także z innymi mężczyznami, nie oznacza, że pozwany mężczyzna nie jest ojcem. W tym wypadku to on musi udowodnić, że ojcostwo innego mężczyzny jest bardziej prawdopodobne, bo np. matkę łączyły z nim stałe stosunki.

Wydatki i koszty, jakich możesz dochodzić wraz z ustaleniem ojcostwa

Powinnaś wiedzieć o tym, że wraz z ustaleniem ojcostwa możesz dochodzić od ojca dziecka (art. 141 § 1 k.r.o.):

- pokrycia wydatków związanych z ciążą i porodem (np. koszty badań, wizyt lekarskich, leków, ubrań, dodatkowych opłat przy porodzie, np. znieczulenia, wyprawki dla dziecka, a nawet chrztu i zorganizowanego z tej okazji przyjęcia);
- zwrotu kosztów twojego 3-miesięcznego utrzymania w okresie porodu, a więc w okresie bezpośrednio poprzedzającym poród, w czasie jego trwania i zaraz po nim. Z ważnych powodów sąd może ten okres przedłużyć, np. ze względu na zły stan zdrowia dziecka;
- alimentów, które przysługują dziecku.

Jeżeli na skutek ciąży lub porodu poniosłaś jeszcze inne wydatki lub szczególne straty, możesz dochodzić od ojca dziecka ich pokrycia w odpowiedniej części.

Zabezpieczenie wydatków przed urodzeniem dziecka

Zanim jeszcze urodzisz dziecko, możesz żądać, aby domniemany ojciec wyłożył odpowiednią sumę pieniędzy na koszty utrzymania ciebie przez 3 miesiące w okresie porodu, jak i koszty utrzymania dziecka także przez okres 3 miesięcy po jego urodzeniu. W tym celu musisz uwiarygodnić nie tylko fakt, iż jesteś w ciąży (powinno być to stwierdzone badaniem lekarskim), lecz także fakt, iż określony mężczyzna jest ojcem twojego dziecka, np. poprzez podanie osób, które sąd może na tą okoliczność przesłuchać.

Pamiętaj, że jeśli występujesz z pozwem o ustalenie ojcostwa lub zabezpieczenie roszczeń, jesteś z mocy ustawy zwolniona z kosztów sądowych, to znaczy nie musisz wносить żadnych opłat w sądzie. Pozew w takiej sprawie możesz złożyć w sądzie rejonowym właściwym ze względu na twoje lub domniemanego ojca zamieszkanie.

Skutki wyroku ustalającego ojcostwo

Ustalenie ojcostwa pociąga za sobą skutki zarówno w sferze prawa rodzinnego, jak i np. prawa spadkowego. Pomiędzy ojcem a dzieckiem powstaje obowiązek alimentacyjny, dziecko dziedziczy po ojcu, może nosić jego nazwisko, a ojcu może zostać przyznana władza rodzicielska. W przeciwieństwie bowiem do uznania dziecka w przypadku sądowego ustalenia ojcostwa władza rodzicielska przysługuje ojcu tylko wtedy, gdy przyzna mu ją sąd. Bada on wówczas, czy władza taka będzie wykonywana przez ojca zgodnie z dobrem dziecka i interesem społecznym. Sąd zobowiązany jest zatem rozważyć kwalifikacje moralne ojca, jego

zainteresowanie losem dziecka oraz to, w jaki sposób zachowywał się w trakcie procesu (np. czy uporczywie zaprzeczał swemu ojcostwu, odmówił poddania się badaniom itp.).

6. Nazwisko dziecka

Zawierając związek małżeński jesteście zobowiązani jako przyszli rodzice do złożenia oświadczenia, jakie nazwisko będzie nosić wasze dziecko. dziecko będzie nosić nazwisko swojego ojca, chyba, że wspólnie oświadczyacie, iż chcecie, aby dziecko nosiło twoje nazwisko (art. 88 § 1 k.r.o.).

Dotyczy to także sytuacji, w której zawarliście związek małżeński już po urodzeniu się dziecka. Jeżeli jednak nastąpiło to po ukończeniu przez dziecko 13. roku życia, do zmiany nazwiska potrzebna jest jego zgoda(art. 88 § 2 k.r.o.).

W przypadku, gdy dziecko zostało uznane przez ojca, nosi ono jego nazwisko, chyba że ojciec dziecka oświadczył, że będzie ono nosić nazwisko twoje, jeśli wyrazisz na to zgodę. Jeśli uznanie następuje po ukończeniu przez dziecko 13 lat, potrzebna jest jego zgoda wyrażona osobiście(art. 89 § 1 k.r.o.) .

Jeśli natomiast dochodzisz ustalenia ojcostwa w sądzie, na twój wniosek zostanie mu nadane nazwisko ojca. Taki sam wniosek może złożyć ojciec lub dziecko, jeśli jest pełnoletnie lub ukończyło 13. rok życia, musi wyrazić zgodę na nadanie mu nazwiska ojca.

W sytuacji, gdy ojcostwo dziecka nie jest w żaden sposób ustalone, dziecko nosi twoje nazwisko.

Jeśli jesteś matką małoletniego dziecka, a zawarłaś związek małżeński z mężczyzną, który nie jest jego ojcem, możesz wraz z mężem złożyć oświadczenie przed kierownikiem USC, iż dziecko będzie nosiło nazwisko twojego męża. Nie dotyczy to sytuacji, gdy dziecko już nosi nazwisko swojego ojca (np. dziecko pochodzi z poprzedniego małżeństwa lub zostało uznane wcześniej przez swojego ojca).

Jeśli natomiast nazwisko ojca dziecka zostało mu nadane na podstawie sądowego ustalenia ojcostwa, możesz wraz z mężem złożyć stosowne oświadczenie co do zmiany tego nazwiska przed kierownikiem USC zarówno przy zawarciu małżeństwa, jak i w terminie późniejszym, ale przed osiągnięciem przez dziecko pełnoletniości. Oczywiście w takiej sytuacji zmiana nazwiska nie powoduje ustalenia na nowo ojcostwa i idących za tym konsekwencji. Powyższe unormowanie ma jedynie na celu zatarcie różnicy w nazwiskach ojczyrna i małoletniego pasierba oraz zbliżenie go do nowej rodziny, w której się wychowuje.

7. Prawa i obowiązki rodziców wobec dzieci

Rodzice mają prawo do opieki nad dzieckiem, jego prezentacji, zarządu jego majątkiem oraz wychowania dziecka. Należy to także do ich obowiązków. Władza rodzicielska powstaje z chwilą urodzenia się dziecka i trwa aż do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności. Poza przewidywanymi przez prawo wyjątkami przysługuje ona obojgu rodzicom (art. 93 § 1 k.r.o.).

Od tej zasady są bowiem liczne wyjątki. Władza rodzicielska przysługuje tylko jednemu z rodziców, gdy jedno z nich nie żyje albo nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych (jest częściowo lub całkowicie ubezwłasnowolniony, jest małoletni), jedno z rodziców zostało jej pozbawione lub jego władza rodzicielska uległa zawieszeniu (art. 94 k.r.o.). Ponadto, jak była już o tym mowa wyżej, jeżeli sąd w wyroku ustalającym ojcostwo nie przyzna ojcu władzy rodzicielskiej, będzie ona przysługiwać tylko matce.

Do podstawowych obowiązków rodziców należy wychowywanie dziecka, a więc oddziaływanie na jego rozwój zgodnie z Twoimi poglądami i ideami, kierowanie nim, a także troszczenie się o jego rozwój fizyczny i duchowy odpowiednio do jego uzdolnień, zainteresowań i możliwości. Rodzice powinni zatem dbać o pełną sprawność fizyczną dziecka, jego zdrowie i życie, a także utrzymywać w dziecku normy moralne, poczucie dyscypliny, obowiązku, godności osobistej, poszanowania innych, kształtowanie koleżeńskości, współpracy, wzajemnej pomocy itp.

Niestety, przepisy k.r.o. nie określają, co należy do tzw. istotnych spraw dziecka. Zgodnie z orzeczeniami sądów w tym zakresie można do nich zaliczyć przede wszystkim: wybór imienia dziecka, zmianę jego nazwiska, określenie miejsca zamieszkania, wybór szkoły, przyszłego zawodu, wyjazd dziecka za granicę, określenie sposobu i miejsca leczenia dziecka itp.

Konieczność uzgodnienia wspólnego stanowiska w takich kwestiach nie zależy od tego, czy pozostajesz z ojcem dziecka w związku małżeńskim, czy też nie. Istotne jest tylko, czy przysługuje wam władza rodzicielska. Jeśli zatem nie możesz dojść do porozumienia np. w kwestii wyjazdu dziecka za granicę i wyrobienia dla niego paszportu – na co potrzebna jest zgoda ojca dziecka – możesz zwrócić się do sądu rodzinnego, aby wydał stosowne postanowienie i rozstrzygnął sprawę.

Ponieważ małoletnie dziecko nie może samodzielnie załatwiać spraw w urzędach, występować przed sądem czy zawierać umów, jako rodzice w świetle prawa jesteście jego przedstawicielami ustawowymi, a więc osobami, które występują i działają w imieniu dziecka, inaczej mówiąc, reprezentują je (art. 98 k.r.o.).

Dziecko, które ukończyło 13 lat, może samo dokonywać pewnych czynności, np. robić drobne zakupy. Jeżeli natomiast chciałoby kupić lub sprzedać rzecz cenniejszą, potrzebna jest zgoda któregoś z rodziców.

Jak już zostało powiedziane, zarówno ty, jak i ojciec dziecka, możecie samodzielnie występować w jego imieniu, chyba, że dotyczy to tzw. istotnych spraw dziecka – wtedy musicie podjąć wspólną decyzję lub zwrócić się do sądu, aby to rozstrzygnął.

Przepisy przewidują tu dwa wyjątki. Pierwsza z nich dotyczy czynności prawnych między waszymi małoletnimi dziećmi, np. gdy chcą one zawrzeć umowę między sobą (art. 98 § 2 pkt 1 k.r.o.). Drugi zaś dotyczy czynności prawnych między dzieckiem a jednym z rodziców lub jego małżonkiem (ojczymem lub macochą dziecka). Możesz natomiast złożyć w imieniu dziecka np. oświadczenie o przyjęciu spadku lub darowizny od jego ojca lub wystąpić do sądu o przyznanie alimentów na dziecko od ojca (art. 98 § 2 pkt 2 k.r.o.).

Jeżeli żadne z was nie może reprezentować dziecka, które pozostaje pod waszą władzą rodzicielską, wówczas w takiej sprawie będzie ustanowiony kurator z urzędu lub na wniosek każdego z was (art. 99 k.r.o.).

Jeżeli twoje dziecko posiada majątek np. jakieś nieruchomości lub środki pieniężne (uzyskane zazwyczaj w drodze dziedziczenia lub darowizny), zarówno ty, jak i ojciec dziecka, macie obowiązek starannie zarządzać tym majątkiem (art. 101 k.r.o.). Każde z was może podejmować w tym zakresie samodzielne decyzje, zwłaszcza gdy dotyczy to załatwiania zwykłych, bieżących spraw związanych z korzystaniem z przedmiotów należących do tego majątku.

Natomiast jeśli wasze decyzje miałyby powodować poważne skutki dla majątku, jak np. zaciągnięcie pożyczki, sprzedaż nieruchomości, obciążenie jej hipoteką, zrzeczenie się dziedziczenia lub zrzeczenie się wartościowej rzeczy, musicie uzyskać zezwolenie sądu (art. 101 § 3 k.r.o.). W przeciwnym razie dokonana przez was czynność będzie nieważna. Wniosek w tej sprawie możesz złożyć zarówno ty, jak i ojciec dziecka.

W pewnych przypadkach dziecko może samodzielnie podejmować decyzje co do swojego majątku. Dotyczy to zwłaszcza jego wynagrodzenia, jeśli pracuje, rzeczy osobistych oraz przedmiotów oddanych mu do swobodnego użytku. Ponadto jeżeli twoje dziecko otrzymuje jakiś majątek w drodze darowizny lub testamentu, to wówczas osoba, która go obdarowuje lub powołuje go do dziedziczenia, może zastrzec, że te przedmioty nie zostaną objęte zarządkiem rodziców. W takim wypadku może ona wskazać zarządcę (w umowie lub testamencie) takiego

majątku, a jeśli tego nie zrobi, zarząd będzie sprawowany przez kuratora ustanowionego przez sąd opiekuńczy(art. 102 k.r.o.).

Jeżeli majątek twojego dziecka przynosi określony dochód, np. nieruchomości jest wynajmowana osobom trzecim, to powinien być on przeznaczony na utrzymanie i wychowanie dziecka oraz jego rodzeństwa. Konieczną przesłanką do tego jest, aby dzieci wychowywały się we wspólnym gospodarstwie domowym. Wtedy dochód powinien być dzielony odpowiednio do potrzeb każdego z dzieci. Jeśli po zaspokojeniu potrzeb dzieci pozostanie z tego dochodu jakaś nadwyżka, może być ona przeznaczona na wspólne potrzeby całej rodziny (art. 103 k.r.o.).

Jeżeli tylko tobie przysługuje władza rodzicielska, a ojciec dziecka jest jej pozbawiony lub ma ją ograniczoną do określonych obowiązków, sąd może ci nakazać sporządzenie tzw. inwentarza majątku (jest to wyliczenie i opisanie wszystkich przedmiotów wchodzących w skład majątku) i przedstawienia go w sądzie, a także zawiadamiania go o ważnych zmianach dotyczących tego majątku (art. 104 k.r.o.).

Zarządzanie majątkiem dziecka przez rodziców kończy się z chwilą ustania władzy rodzicielskiej, np. w wyniku dojścia dziecka do pełnoletniości. Rodzice są wtedy zobowiązani do oddania majątku dziecku lub jego przedstawicielowi ustawowemu, w przypadku gdy dziecko jest ubezwłasnowolnione (może nim być opiekun, kurator lub to z rodziców, któremu przysługiwała władza rodzicielska). Ponadto zarówno dziecko, jak i jego przedstawiciel mogą zażądać dostarczenia im rachunku z zarządu majątkiem, z wyjątkiem oczywiście tych dochodów, które zostały przeznaczone na potrzeby dzieci lub całej rodziny.

8. Ograniczenie władzy rodzicielskiej

Jeżeli władza rodzicielska przysługuje zarówno tobie, jak i ojcu dziecka, ale nie jesteście małżeństwem albo pozostajecie co prawda w związku małżeńskim, ale jesteście np. w separacji faktycznej lub prawnej (w każdym razie nie żyjecie razem), sąd może powierzyć wykonywanie władzy rodzicielskiej tobie, a ojcu dziecka ograniczyć ją do określonych uprawnień i obowiązków (art. 107 § 1 i 2 k.r.o.). Sąd musi w takim rozstrzygnięciu wskazać konkretnie, do jakiego rodzaju praw i obowiązków ogranicza władzę rodzicielską danego rodzica. Najczęściej obejmują one decyzje dotyczące: zmiany miejsca pobytu dziecka, organizowanie dla niego wypoczynku i wakacji, leczenia, wyboru szkoły, dodatkowych zajęć pozaszkolnych, zasad wychowania, kierunku wykształcenia itp. Niedopuszczalna jest sytuacja, w której dziecko

miałoby przebywać np. pół roku u ciebie, a pół roku u ojca dziecka, i w tych okresach władza rodzicielska przysługiwałaby w pełni raz tobie, a raz ojcu dziecka.

Powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej oznacza przede wszystkim określenie miejsca zamieszkania dziecka z jednym z rodziców i sprawowanie nad nim opieki. Kryterium wyboru co do tego, komu ją powierzyć, stanowi przede wszystkim dobro dziecka. Sąd bierze w takim wypadku pod uwagę zwłaszcza wiek dziecka. Jeżeli twoje dziecko jest w okresie niemowlęctwa lub wczesnego dzieciństwa, jest prawie pewne, że dziecko zostanie powierzone tobie. Ponadto nawet w orzeczeniach Sądu Najwyższego wskazuje się, aby dziecko pozostawało pod opieką matki ze względu na większą uczuciowość i troskę o zaspokojenie codziennych potrzeb dziecka.

Wpływ na taką decyzję ma także stopień więzi emocjonalnej z każdym z rodziców, jego płeć oraz to, które z nich zajmowało się dotychczas w większym zakresie jego wychowaniem i opieką. Jeśli zatem zrezygnowałaś z pracy zawodowej, aby móc w pełni uczestniczyć w wychowaniu swojego dziecka i zapewnić mu jak najlepszą opiekę, sąd z całą pewnością weźmie to przede wszystkim pod uwagę.

Niestety, dziecko staje się niekiedy kartą przetargową w konflikcie między rozwodzącymi się małżonkami. Czasami ojciec twojego dziecka może próbować zastraszyć cię odebraniem ci dziecka, ponieważ ma lepsze warunki materialne. W takiej sytuacji powinnaś wiedzieć, iż sąd, owszem, bierze ogólną sytuację materialną czy mieszkaniową każdego z rodziców pod uwagę, jednak nie jest ona kryterium decydującym o powierzeniu wykonywania władzy rodzicielskiej. Zasadnicze znaczenia ma przede wszystkim więź uczuciowa, jaka łączy ciebie z dzieckiem, oraz to, że to ty zajmowałaś się jego wychowaniem i znasz najlepiej jego potrzeby. W razie sporu i wątpliwości, komu powierzyć dziecko, sąd może was skierować do tzw. RODK (Rodzinnego Ośrodka Diagnostyczno-Konsultacyjnego) w celu wydania opinii przez biegłego psychologa co do relacji, jakie łączą ciebie i ojca z dzieckiem.

Sąd, powierzając ci dziecko przy jednoczesnym ograniczeniu władzy ojca, określa zazwyczaj także częstotliwość kontaktów z dzieckiem. Nie ma żadnej ogólnej zasady, zgodnie z którą można by określić, jak często ojciec dziecka ma się z nim widywać.

Jeżeli nie jesteś w stanie porozumieć się z ojcem dziecka co do tego, jak mają wyglądać te kontakty, możesz zwrócić się do sądu z wnioskiem o ich ustalenie. Sąd może je określić bardzo szczegółowo, np. określić dni i godziny spotkań, wskazać, gdzie będą się one odbywać (w twoim lub ojca dziecka zamieszkanu, ewentualnie poza nimi), kto ma dziecko przyprowadzać i odprowadzać po spotkaniu, a jeśli – ze względu na wiek dziecka, jego niski stopień związania z ojcem lub nieodpowiedzialne zachowanie ojca względem dziecka –

obawiasz się pozostawić dziecko pod wyłączną opieką ojca, sąd może postanowić, iż spotkania takie będą się odbywały zawsze w twojej obecności.

Jakie zarządzenia może wydać sąd?

Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, sąd opiekuńczy może (art. 109 § 1 i 2 k.r.o.):

- zobowiązać rodziców oraz dziecko do określonego postępowania, np. niestosowania względem dziecka kar cielesnych, regularnego posyłania dziecka do szkoły, zapewnienia mu odpowiednich warunków do nauki, organizowania wolnego czasu itp.; sąd powinien równocześnie wskazać sposób kontroli, np. poprzez nadzór kuratora;
- określić, jakie czynności nie mogą być dokonywane bez zezwolenia sądu, np. zmiana miejsca pobytu dziecka, szkoły lub dotyczące majątku dziecka;
- poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora rodzinnego;
- skierować dziecko do organizacji lub instytucji przygotowującej do wykonywania zawodu lub do placówki sprawującej częściową opiekę nad dziećmi, np. do internatu;
- zarządzić umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, np. w domu dziecka, pogotowiu opiekuńczym czy świetlicy, ale tylko wtedy, gdy rodzina, w której wychowuje się dziecko, ma negatywny wpływ na jego wychowanie albo rodzice nie są w stanie poradzić sobie z codziennymi problemami wychowawczymi, a inne formy ingerencji nie przyniosły rezultatu.

9. Zawieszenie władzy rodzicielskiej

Zawieszenie władzy rodzicielskiej polega na tym, że wynikające z niej prawa i obowiązki rodziców nie przestają wprawdzie istnieć, jednak przez pewien czas nie mogą być realizowane. Przyczyną zawieszenia władzy rodzicielskiej jest przemijająca przeszkoda w jej wykonywaniu (art. 110 § 1 k.r.o.) Jeśli przeszkoda wynika np. z poważnej choroby i konieczności leczenia lub rehabilitacji bądź też jest związana z wyjazdem jednego z rodziców za granicę, wówczas należy przyjąć, że są to przeszkody przemijające i w określonym czasie ustaną. Natomiast jeśli ojciec dziecka został skazany na odbywanie kary wieloletniego pozbawienia wolności, to taka przeszkodę należałoby uznać za trwałą, a nie przemijającą.

Sąd w takich sytuacjach wnikliwie bada wszystkie okoliczności sprawy, mając na uwadze, czy zawieszenie władzy rodzicielskiej w konkretnym przypadku jest celowe ze względu

na dobro dziecka. Nie zawsze więc dojdzie do takiego zawieszenia w sytuacji, gdy np. rodzice wyjechali za granicę, ale dziecko pozostaje pod opieką osób godnych zaufania - dziadków.

Wniosek o zawieszenie władzy rodzicielskiej możesz złożyć zarówno ty, jak i ojciec dziecka albo postępowanie może zostać wszczęte z urzędu. Jeżeli przemijająca przeszkoda leży po stronie ojca dziecka, wówczas sama będziesz wykonywać władzę rodzicielską. W przypadku gdy oboje nie możecie jej wykonywać, sąd ustanowi dla waszego dziecka opiekuna. Jeżeli przyczyna, z powodu której zawieszono władzę rodzicielską, ustanie, sąd może uchylić zawieszenie. Może się zdarzyć, że przeszkoda, która na początku miała charakter przemijający, nie ustaje przez bardzo długi czas. Wtedy sąd po uchyleniu zawieszenia może orzec o pozbawieniu władzy rodzicielskiej.

10. Pozbawienie władzy rodzicielskiej

Możliwość pozbawienia władzy rodzicielskiej przez sąd stanowi jest najsurowszym środkiem ingerencji w jej sprawowanie. Sąd może z niego skorzystać, gdy dobra dziecka nie można zabezpieczyć w żaden inny sposób. Rodzice (lub jedno z nich) mogą zostać pozbawieni władzy rodzicielskiej, jeżeli z powodu trwałej przeszkody nie są w stanie jej wykonywać, nadużywając jej lub rażąco zaniedbując swoje obowiązki wobec dziecka.

Taką trwałą przeszkodą może być np. wyjazd jednego lub obojga rodziców za granicę na stałe połączony z całkowitym brakiem zainteresowania dzieckiem albo długoletnie umieszczenie w zakładzie karnym lub zakładzie leczniczym wskutek ciężkiej i przewlekłej choroby. W każdym razie musi to być przyczyna, która wedle wszelkich przewidywań nie ustanie albo nastąpi po osiągnięciu przez dziecko pełnoletniości.

Nadużywanie władzy rodzicielskiej z kolei może polegać np. na stosowaniu przez rodzica nadmiernych kar cielesnych, które zagrażają zdrowiu dziecka, na zmuszaniu go do nadmiernej pracy, zarówno w celach zarobkowych, jak i we wspólnym gospodarstwie domowym, na nakłanianiu dziecka do popełniania przestępstw, wykorzystywaniu seksualnym dziecka, wpajaniu mu zasad aspołecznych lub niemoralnych.

Tylko rażące zaniedbywanie obowiązków względem dziecka uzasadnia pozbawienie władzy rodzicielskiej tylko wtedy, gdy ma charakter rażący. Rażącym zaniedbywaniem obowiązków może być głodzenie dziecka, tolerowanie rozwiązłego trybu życia dziecka, nadużywania alkoholu, uprawiania prostytucji, popełniania przestępstw przez dziecko, porzucenie dziecka, celowe nie wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego, zupełny brak

zainteresowania losem dziecka itp. Jeżeli zatem stwierdzisz, że np. ojciec twojego dziecka stosuje wobec niego środki wychowawcze, które wedle twojej i innych oceny wywierają bardzo negatywny wpływ na rozwój czy to fizyczny, czy psychiczny dziecka (nadmierne kary cielesne, znęcanie się psychiczne), celowo uchyla się od płacenia alimentów lub zupełnie nie obchodzi go los dziecka – możesz wystąpić z wnioskiem do sądu o pozbawienie go władzy rodzicielskiej. Sprawa taka jest rozpoznawana w postępowaniu nieprocesowym i może zostać wszczęta zarówno na wniosek rodziców, jak i z urzędu, np. po zawiadomieniu sądu przez policję, że dobro dziecka jest poważnie zagrożone.

Pozbawienie władzy rodzicielskiej może być także orzeczone w wyroku orzekającym rozwód, separację i unieważnienie małżeństwa. Dla dziecka, którego obydwój rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, sąd ustanawia opiekuna.

Skutki pozbawienia władzy rodzicielskiej

Jeżeli ojciec twojego dziecka został pozbawiony władzy rodzicielskiej, traci on prawa, które z niego wynikają. Oznacza to, że od tej pory nie będzie mógł uczestniczyć w wychowaniu dziecka, zarządzać jego majątkiem, występować w jego imieniu, a ty nie będziesz musiała uzgadniać z nim żadnych decyzji dotyczących np. miejsca zamieszkania dziecka, wyboru szkoły, wyjazdów itp. Ojciec dziecka nie traci praw i obowiązków wynikających ze stosunku rodzicielskiego (bycia biologicznym ojcem), w dalszym ciągu jest on zatem zobowiązany do alimentacji, a dziecko zachowuje prawo do dziedziczenia po ojcu.

Powinnaś wiedzieć, że pomimo pozbawienia władzy rodzicielskiej, ojciec dziecka może w przyszłości domagać się od dziecka alimentów na siebie oraz może po dziecku dziedziczyć. Ponadto w dalszym ciągu ojciec dziecka ma prawo osobistych kontaktów z dzieckiem, chyba że zakaz takich spotkań zostanie wydany przez sąd w wyroku pozbawiającym go władzy bądź w późniejszym postępowaniu.

Pozbawienie władzy rodzicielskiej nie jest stanem nieodwracalnym. Jeżeli ustanie przyczyna, która była podstawą jej pozbawienia, sąd może przywrócić władze rodzicielską, jeśli dojdzie do wniosku, że jej przywrócenie jest w danych okolicznościach zgodne z dobrem dziecka.

11. Zakaz osobistej styczności z dzieckiem

Przepisy przewidują dwie sytuacje, w których dopuszczalne jest wydanie przez sąd zakazu osobistej styczności rodziców z dzieckiem (art. 113 § 1 k.r.o.).

Może ich zakazać rodzicom (lub jednemu z nich) pozbawionym władzy rodzicielskiej. W tym wypadku zakaz ten może dotyczyć nie tylko widywania się z dzieckiem, lecz także kontaktu telefonicznego lub listownego. Jeżeli natomiast władza rodzicielska została rodzicom ograniczona, a ich dziecko przebywa np. w rodzinie zastępczej, domu dziecka lub pogotowiu opiekuńczym, sąd może jedynie ograniczyć osobistą styczność, np. poprzez zakaz osobistego widywania się, a pozwolić jedynie na kontakt listowny lub telefoniczny.

Ponieważ ten środek ingerencji sądu jest drastyczny, może być on stosowany w sytuacjach wyjątkowych. Jeżeli zatem ojciec twojego dziecka jest pozbawiony władzy rodzicielskiej, ale ma kontakt z dzieckiem, lecz jego zachowanie wpływa twoim zdaniem demoralizująco na dziecko (ojciec jest uzależniony od alkoholu, narkotyków, jest związany ze światem przestępczym) lub nakłania je do postaw sprzecznych z zasadami współżycia społecznego, możesz zwrócić się do sądu o wydanie zakazu osobistych kontaktów.

Jeżeli ustanie przyczyna, która była podstawą do wydania powyższego zakazu, sąd może je uchylić i przywrócić mu możliwość widywania się z ojca z dzieckiem.

12. Co zrobić, jeśli twoje dziecko zostanie uprowadzone

Domagać się oddania dziecka zatrzymanego przez osobę nieuprawnioną może rodzic, któremu sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej (u którego dziecko ma obowiązek mieszkać). Jeśli tobie sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej, ustalając miejsca zamieszkania dziecka razem z tobą, a ojciec dziecka ma ją ograniczoną lub jest jej pozbawiony i wbrew orzeczeniu nie chce oddać ci dziecka, możesz zwrócić się do sądu o pomoc w tej sprawie. Regulują to przepisy kodeksu postępowania cywilnego (k.p.c.).

Aby wszcząć postępowanie o odebranie dziecka, musisz złożyć wniosek do sądu opiekuńczego. Orzeczenie w tej sprawie może zapaść także w wyroku rozwodowym i orzekającym separację. Zawsze w takich sprawach zawiadamia się także prokuratora (art. 598 § 1 k.p.c.). Jeżeli nie wiesz, gdzie przebywa twoje dziecko, sąd przeprowadzi przy udziale policji dochodzenie, aby ustalić miejsce jego pobytu (art. 598 k.p.c.)

W postanowieniu o odebraniu dziecka sąd określa termin, w jakim ojciec powinien ci je oddać. Jeśli ojciec dziecka nie zastosuje się do postanowienia, musisz złożyć wniosek do sądu, by zlecił kuratorowi sądowemu przymusowe odebranie dziecka (art. 598 k.p.c.). Ponadto kurator może zwrócić się do policji o pomoc w tej sprawie. Jeśli wystąpią jakiegokolwiek przeszkody, np. osoba zobowiązana do oddania dziecka ukrywa się lub nie chce ujawnić miejsca pobytu dziecka, wówczas sąd zawiadamia prokuratora albo zarządza przymusowe sprowadzenie tej osoby w celu złożenia oświadczenia o miejscu pobytu dziecka (pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań). W przypadku gdy ojciec dziecka uniemożliwia przymusowe odebranie dziecka lub je utrudnia, kurator sądowy może zażądać od policji usunięcia go z tego miejsca.

Przy wykonaniu postanowienia sądu kurator sądowy powinien zachować szczególną ostrożność i zrobić wszystko, aby dziecko nie doznało krzywdy fizycznej ani psychicznej. Jeśli zajdzie taka potrzeba, przy przymusowym odebraniu dziecka - oprócz kuratora - może być osoba z organu opieki społecznej.

Możesz się zabezpieczyć przed sytuacjami, w których martwisz się, gdzie i z kim przebywa twoje dziecko. Jeśli sąd powierzył ci władzę rodzicielską, możesz np. uzgodnić z dyrektorem przedszkola czy szkoły zasady odbierania dziecka po zajęciach. Najlepiej, jak złożysz pisemne zastrzeżenia, w którym podasz, że nikt poza tobą lub wskazaną przez siebie osobą nie ma prawa odebrać dziecka.

13. Jeśli chcesz adoptować dziecko

Podstawowym celem przysposobienia jest zapewnienie dziecku pozbawionemu środowiska rodzinnego normalnych warunków rozwoju. Dziecko musi mieć zatem możliwość uzyskania przez nie godziwych warunków wychowania i utrzymania. Dotyczy to więc zarówno sfery majątkowej (zapewnienie odpowiednich warunków materialnych, dzięki którym dziecko będzie się mogło prawidłowo rozwijać), jak i sfery niematerialnej. Chociaż rzeczywiście sądy przychylniej patrzą na adopcję dokonywaną przez małżeństwa, powinnaś wiedzieć, że jeśli chcesz przysposobić dziecko sama, masz do tego pełne prawo i powinnaś o nie walczyć. Istotne jest, aby pomiędzy przysposabiającym a dzieckiem mogła powstać więź uczuciowa jak pomiędzy rodzicami a dzieckiem.

Jeśli chcesz adoptować dziecko, musisz spełnić pewne warunki. Przede wszystkim adoptować możesz tylko małoletnie dziecko (art. 114 § 1 k.r.o.). Ponadto musisz posiadać pełną

zdolność do czynności prawnych (osoba małoletnia lub ubezwłasnowolniona nie może zatem adoptować dziecka). Sąd będzie oceniał twoje zdolności wychowawcze, które są gwarancją właściwego troszczenia się o prawidłowy rozwój duchowy i fizyczny dziecka, rozwijania jego zdolności i przygotowania do samodzielnego życia w przyszłości. Dlatego między innymi wprowadzono wymóg tzw. okresu preadopcyjnego (czyli okresu próbnego), w którym obie strony mogą lepiej się poznać, a osoba chcąca adoptować dziecko może zapoznać się z jego potrzebami oraz stopniem rozwoju psychicznego i fizycznego.

Musisz wiedzieć, że pomiędzy tobą a dzieckiem powinna istnieć odpowiednia różnica wieku. Jeżeli przysposobienie ma na celu stworzenie warunków jak najbardziej zbliżonych do rodzinnych, to różnica powinna być taka, jaka normalnie istnieje pomiędzy rodzicami a dzieckiem. W orzecznictwie przyjmuje się, że ma ona wynosić przynajmniej 15 lat. W pewnych sytuacjach dopuszczalna jest mniejsza różnica wieku, np. jeśli adoptującym będzie twój mąż, który ma 27 lat, a wychowuje twoje dziecko (które jest w wieku 14 lat) razem z tobą, to różnica 13 lat nie może stanowić przeszkody do przysposobienia. W każdej sytuacji sąd ocenia to indywidualnie. Także bardzo duża różnica wieku może być przeszkodą do adopcji.

Aby doszło do adopcji, potrzebna jest zgoda rodziców dziecka, jego opiekuna, (jeśli jest ustanowiony), samego dziecka oraz ewentualnie małżonka osoby, która chce przysposobić dziecko. **Zgoda rodziców nie jest potrzebna w wypadku, gdy zostali oni pozbawieni władzy rodzicielskiej, są nieznani lub porozumienie z nimi jest niemożliwe lub bardzo utrudnione.** Nie jest potrzebna także zgoda ojca, jeżeli jego ojcostwo zostało ustalone przez sąd i nie przyznano mu władzy rodzicielskiej (art. 119 k.r.o.).

Zgoda rodziców na przysposobienie dziecka nie może być wyrażona wcześniej niż po upływie 6 tygodni od porodu, co zapobiega zbyt pochopnemu podejmowaniu decyzji. Ponadto naturalni rodzice mogą wyrazić zgodę przed sądem opiekuńczym na adopcję ich dziecka bez wskazania osoby, która ma go przysposobić (tzw. zgoda in blanco). Cofnięcie zgody jest możliwe tylko przed sądem, nie później jednak, niż przed rozpoczęciem sprawy o adopcję.

Przepisy przewidują też możliwość adopcji w sytuacji, gdy rodzice odmawiają wyrażenia takiej zgody. Dotyczy to tylko tych rodziców, którzy mają ograniczoną zdolność do czynności prawnych, np. są małoletni lub zostali częściowo ubezwłasnowolnieni. Ponadto muszą wystąpić szczególne okoliczności np. rodzic odmawiający zgody ze względu na bardzo zły stan zdrowia przebywa stale w szpitalu, przez co nie jest w stanie wykonywać władzy rodzicielskiej. W takiej sprawie sąd musi mieć przekonanie, że odmowa zgody na adopcję jest sprzeczna z dobrem dziecka, np. w sytuacji, gdy naturalni rodzice od dłuższego czasu nie interesowali się dzieckiem, a pomiędzy nim a przyszłymi rodzicami powstała silna więź uczuciowa.

Jeżeli dziecko ukończyło 13 lat, potrzebna jest także jego zgoda. Sąd powinien także wysłuchać dziecka nawet wtedy, gdy nie ma ono 13 lat, ale jest w stanie zrozumieć co oznacza dla niego adopcja. Wyjątkowo sąd może orzec o przysposobieniu nawet bez zgody dziecka, jeśli nie jest ono zdolne do jej wyrażenia (np. z powodu upośledzenia umysłowego) albo jeżeli jest przekonane, że jest naturalnym dzieckiem adoptującego.

Jeżeli jesteś w związku małżeńskim, małżonek twój mąż musi wyrazić na przysposobienie zgodę, chyba że nie ma zdolności do czynności prawnych (został całkowicie ubezwłasnowolniony) albo nie można się z nim porozumieć, np. nie jest znane jego miejsce pobytu.

Jako małżeństwo możecie żądać, aby sąd orzekł wspólne przysposobienie dziecka. Żadne inne osoby, np. żyjące w konkubinacie, nie mogą dokonać wspólnego przysposobienia. W wypadku, gdy dziecko zostało przysposobione najpierw przez jednego z małżonków, a następnie przez drugiego, przysposobienie ma również skutki przysposobienia wspólnego.

Aby rozpocząć procedurę adopcyjną, musisz złożyć wniosek do sądu opiekuńczego (rejonowego) właściwego ze względu na miejsce zamieszkania twoje lub dziecka.

Na rozprawę sąd wzywa ciebie jako przysposabiającego oraz osoby, których zgoda na przysposobienie jest potrzebna. Nie wzywa się rodziców, którzy takiej zgody udzielili bez wskazania osoby, która dziecko ma adoptować. Nie jest dopuszczalne orzeczenie przysposobienia po śmierci dziecka (nawet jeśli nastąpiła w trakcie postępowania sądowego), a także osoby, która wystąpiła z wnioskiem o adopcję. Wyjątkiem jest sytuacja, w której oboje małżonkowie wystąpili o adopcję, a jedno z nich zmarło w trakcie postępowania. Warunkiem jest jednak, aby drugi z małżonków podtrzymywał chęć adopcji.

Zanim zdecydujesz się na adopcję, powinnaś wiedzieć, że istnieją trzy rodzaje przysposobienia, wywołujące różne skutki prawne.

Przysposobienie pełne nieodwołalne występuje wtedy, gdy rodzice wyrazili przed sądem opiekuńczym zgodę na adopcję bez wskazania osoby, która ma dziecko adoptować. W takim wypadku nie jest dopuszczalne rozwiązanie przysposobienia. Sporządza się nowy akt urodzenia, w którym wpisuje się ciebie jako matkę. Poprzedniego aktu urodzenia nie ujawnia się i nie wydaje się z niego odpisów. Pełnoletnie dziecko może żądać jednak jego udostępnienia.

Przysposobienie pełne nie przekreśla faktu rzeczywistego pochodzenia dziecka, co oznacza, że nie ulega ono zatarciu w aktach stanu cywilnego. W tym przypadku umieszcza się na marginesie tego aktu dodatkową wzmiankę o przysposobieniu. Tylko jeżeli sąd tak postanowi,

sporządza się nowy akt urodzenia na wniosek przysposabiającego, za zgodą dziecka (jeśli ukończyło 13 lat) albo na wniosek dziecka za zgodą osoby adoptującej. Wówczas dotychczasowy akt nie podlega ujawnieniu i nie wydaje się z niego odpisów, chyba że zażąda tego sąd.

Powyższe dwa rodzaje przysposobienia wywierają skutki w stosunku do ciebie, dziecka jak i waszych rodzin. Można je przedstawić następująco:

- między adoptującym a dzieckiem powstaje prawny stosunek pokrewieństwa;
- w stosunku do krewnych adoptującego dziecko nabywa takie same prawa, jakie mają jego naturalne dzieci i odwrotnie;
- ustaje władza rodzicielska naturalnych rodziców dziecka oraz wygasają ich prawa i obowiązki; dotyczy to zwłaszcza dziedziczenia ustawowego oraz obowiązku alimentacyjnego;
- powstaje władza rodzicielska po stronie osoby adoptującej oraz obowiązek alimentacyjny taki, jaki istnieje pomiędzy naturalnymi rodzicami i dziećmi, a także prawo do dziedziczenia;
- dziecko otrzymuje nazwisko nowego rodzica, a jeśli adopcji dokonali małżonkowie wspólnie lub jeden z nich przysposobił dziecko drugiego małżonka, wówczas nosi ono nazwisko takie, jakie nosiłyby dzieci z tego małżeństwa;
- sąd może zmienić imię dziecka, jeśli nie ukończyło lat 13, a w późniejszym okresie tylko za jego zgodą.

Przysposobienie niepełne może zostać orzeczone tylko na wyraźne żądanie. Niedopuszczalne jest ono w przypadku, gdy naturalni rodzice dziecka wyrazili zgodę bez wskazania osoby, która ma dziecko przysposobić.

Jeżeli zdecydujesz się na ten rodzaj przysposobienia, jego skutki są następujące:

- powstaje prawny stosunek pokrewieństwa między tobą a dzieckiem;
- w stosunku do twoich krewnych dziecko nie nabywa takich samych praw, jakie mają (lub miałyby) twoje naturalne dzieci, przez co nie jest uważane za ich rodzeństwo;
- nie wygasają wzajemne obowiązki alimentacyjne między dzieckiem a jego naturalną rodziną (zmienia się tylko ich kolejność, i tak np. pierwszą osobą zobowiązaną do alimentacji jesteś ty, a dopiero później naturalni rodzice i rodzeństwo dziecka);
- rodzice naturalni dziecka nie dziedziczą po nim z ustawy, a zamiast nich ty dziedziczysz po dziecku; dalszy porządek dziedziczenia pozostaje nienaruszony;
- dziecko dziedziczy po tobie na równi z twoimi naturalnymi dziećmi;

- z chwilą adopcji władza rodzicielska w stosunku do dziecka przysługuje tobie.

Do aktu urodzenia dziecka wpisuje się dodatkową wzmiankę o przysposobieniu, a poza nią akt pozostaje bez zmiany. W skróconym odpisie tego aktu zostaniesz wpisana jako matka.

Przepisy przewidują także możliwość zmiany przysposobienia niepełnego na pełne. Postępowanie to odbywa się na twój wniosek. Ponadto wymagana jest zgoda tych samych osób, co w sytuacji przysposobienia, dziecko musi być także było małoletnie.

14. Rozwiązanie przysposobienia

Zanim podejmiesz ostateczną decyzję o adopcji, powinnaś bardzo dokładnie ją przemyśleć, ponieważ tylko z ważnych powodów można ją rozwiązać. Pozew do sądu w tej sprawie możesz złożyć zarówno ty, jak i dziecko. Powodami do rozwiązania przysposobienia mogą być np. brak więzi rodzinnej pomiędzy nowym rodzicem a dzieckiem, umożliwienie powrotu dziecka do naturalnych rodziców, którzy odnaleźli się, a w momencie adopcji nie byli znani lub nie było z nimi kontaktu, rozwód małżonków, którzy razem dokonali adopcji (tylko wtedy, gdy małżonek, któremu została powierzona opieka nad dzieckiem, zawarł nowy związek małżeński i dla dobra dziecka właściwe jest jego przysposobienie przez nowego małżonka), opuszczenie przez dziecko nowych rodziców. Nie będzie natomiast wystarczającym powodem do rozwiązania przysposobienia np. to, że dziecko sprawia duże problemy wychowawcze, z którymi nowy rodzic powinien się liczyć decydując się na adopcję, lub to, że przysposabiającemu urodziło się właśnie dziecko.

Sąd wnikliwie bada, czy na skutek rozwiązania przysposobienia nie ucierpi duchowy i fizyczny rozwój dziecka i czy powrót do jego naturalnej rodziny jest możliwy. Brany pod uwagę jest wiek dziecka, jego dotychczasowe stosunki z rodzicami, stan zdrowia, stopień wrażliwości itp. Oczywiście sąd uwzględni także ochronę twojego interesu, gdy np. nie jesteś winna zerwaniu więzi rodzinnej z dzieckiem.

Sprawa o rozwiązanie przysposobienia podlega rozpoznaniu w trybie postępowania procesowego, a sądem właściwym jest sąd okręgowy miejsca zamieszkania pozwanego. Stosowne powództwo może wytoczyć zarówno przysposabiający, jak i dziecko (jeśli jest małoletnie, reprezentuje je kurator). Z chwilą orzeczenia o rozwiązaniu przysposobienia ustają jego skutki, o których była mowa przy poszczególnych rodzajach przysposobienia. W pewnych sytuacjach sąd może utrzymać obowiązki alimentacyjne, biorąc pod uwagę takie okoliczności, jak: czas trwania przysposobienia, możliwość utrzymania się dziecka przez podjęcie pracy

zarobkowej, możliwość uzyskania pomocy ze strony naturalnej rodziny itp. Sąd może wyżej wymieniony obowiązek utrzymać bez żadnych ograniczeń albo ograniczyć go np. w ten sposób, że tylko ty będziesz zobowiązana do alimentacji dziecka (jeśli nie może samodzielnie się utrzymać, jest chore, nie może liczyć na swoją naturalną rodzinę) lub dziecko będzie zobowiązane do alimentacji ciebie, ze względu na twój stan zdrowia lub trudną sytuację materialną

Skutki rozwiązania przysposobienia

- w świetle prawa przestajesz być matką dziecka;
- dziecko przestaje być krewnym twojej rodziny i odwrotnie;
- związki dziecka z naturalną rodziną odradzają się w pełnym zakresie;
- ustaje twoja władza rodzicielska wobec dziecka, a odżywa władza rodziców naturalnych;
- ustaje wzajemne prawo do dziedziczenia twoje i dziecka, a odżywa to prawo w stosunkach dziecka z jego rodziną naturalną;
- dziecko zachowuje nazwisko uzyskane w wyniku przysposobienia, chyba że sąd na twój wniosek lub dziecka orzekł w wyroku o powrocie do dawnego nazwiska

15. Wzory pism procesowych

15.1 Pozew o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane

.....
miejsowość, data

Sąd Rejonowy w ...*miejsowość*...
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Powodowie:

1. małoletnia *imię i nazwisko* reprezentowana
przez matkę *imię i nazwisko*

zam. *miejsowość, ulica, numer domu, lokal*

2. *imię i nazwisko matki, zawód*

zam. *miejsowość, ulica, numer domu, lokalu*

Pozwany:

imię i nazwisko, zawód

zam. *miejsowość, ulica, numer domu, lokalu*

POZEW

o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane

W imieniu małoletniej powódki *imię i nazwisko* i własnym w n o s z ę o:

1. Ustalenie, że pozwany *imię i nazwisko*, urodzonyr. w, jest ojcem małoletniej *imię i nazwisko*, urodzonej r. w, córki *imię i nazwisko*, której akt urodzenia sporządzony został w Urzędzie Stanu Cywilnego w za numerem,
2. Nadanie *imię i nazwisko* małoletniej nazwiska ojca „*nazwisko ojca*”,
3. Orzeczenie, że pozwanemu będzie przysługiwała władza rodzicielska nad małoletnią *imię i nazwisko*,
4. Zasądzenie od pozwanego *imię i nazwisko* na rzecz małoletniej *imię i nazwisko* alimentów w kwocie (słownie:) złotych miesięcznie płatnych do rąk jej matki *imię i nazwisko* jako ustawowej przedstawicielki, do dnia każdego miesiąca z góry, poczynając od r. wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat,
5. Zasądzenie od pozwanego *imię i nazwisko* na rzecz powódki *imię i nazwisko* kwoty (słownie:) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia r.,
6. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powódek kosztów procesu według norm przepisanych,
7. Nadanie wyrokowi co do pkt 4. i 5. rygoru natychmiastowej wykonalności.

Uzasadnienie

Powódka *imię i nazwisko* poznała pozwanego *imię i nazwisko* w r. podczas wyjazdu służbowego w Od tego czasu strony często spotykały się w różnych miejscach. W miesiącu r. między stronami doszło do zbliżenia cielesnego w miejscu zamieszkania pozwanego, a następnie w pokoju powódki. Strony utrzymywały kontakty cielesne jeszcze przez kilka miesięcy.

W miesiącu r. powódka zorientowała się, że jest w ciąży i poinformowała o tym pozwanego. Pozwany w obecności siostry powódki *imię i nazwisko siostry* przyznał, że jest ojcem dziecka i obiecał, że się z nią ożeni, jednakże tuż przed urodzeniem się małoletniej powódki zmienił zdanie. Twierdził, że nie jest pewny swego ojcostwa i wie o tym, że powódka w okresie koncepcyjnym utrzymywała stosunki cielesne także z innymi mężczyznami, co nie jest prawdą. Małoletnia powódka urodziła się r.

dowód:

- zeznania *imię i nazwisko siostry*, zam. miejscowość, ulica, numer domu, lokalu,
- przesłuchanie powódki i pozwanego,
- grupowe badanie krwi,
- odpis aktu urodzenia małoletniej *imię i nazwisko*.

Pozwany jest funkcjonariuszem straży granicznej, którego jednostka stacjonuje w
Otrzymuje wynagrodzenie w wysokości złotych miesięcznie. Powódka *imię i nazwisko* ukończyła szkołę podstawową i jest bez zawodu, przyjmuje okresowo zlecenia polegające na sprzątaniu mieszkań i pomieszczeń biurowych. Mieszka przy rodzicach.

W związku z urodzeniem się małoletniej powódka poniosła koszty związane z zakupem wyprawki (wózek dziecięcy, pieluszki, kołderka itp.), do których poniesienia pozwany w żaden sposób się nie przyczynił.

dowód:

- rachunki na zakup wyprawki.

W tym stanie rzeczy żądanie wymienione w pozwie jest uzasadnione.

podpis powódki

Załączniki:

1. Odpis pozwu,
2. Odpis zupełny aktu urodzenia *imię i nazwisko*,
3. 3 rachunki zakupu wyprawki.

15.2 Pozew o zaprzeczenie ojcostwa

.....
miejsowość, data

Sąd Rejonowy w ...*miejsowość*...
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Powódka: *imię i nazwisko, zawód*
zam. *miejsowość, ulica numer domu, lokalu*

Pozwany:

1. *imię i nazwisko, małoletni*
zam. *miejsowość, ulica numer domu, lokalu*
2. *imię i nazwisko, zawód*
zam. *miejsowość, ulica numer domu, lokalu*

POZEW o zaprzeczenie ojcostwa

Powódka w n o s i o:

1. Ustalenie, że małoletni pozwany *imię i nazwisko*, urodzony przez powódkę *imię i nazwisko* w w dniu r., nie jest synem pozwanego *imię i nazwisko*, urodzonego r.
2. Zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadnienie

Powódka i pozwany są małżeństwem od r. i z tego małżeństwa pochodzi ich dziecko *imię i nazwisko*, urodzone w r.

dowód:

- odpis aktu małżeństwa,
- odpis aktu urodzenia *imię i nazwisko*.

W dniu r. powódka urodziła *imię i nazwisko dziecka*, który nie jest synem pozwanego *imię i nazwisko*.

dowód:

- odpis aktu urodzenia *imię i nazwisko*.

Pozwany w okresie poczęcia małoletniego pozwanego *imię i nazwisko* przebywał, wykonując obowiązki w siłach pokojowych, w Kosowie i w tym czasie nie mógł przebywać w Polsce. Poza tym powódka związała się z innym mężczyzną i utrzymywała z nim stosunki cielesne.

dowód:

- zeznania *imię i nazwisko*, zam. *miejsowość, ulica numer domu, lokalu*
- przesłuchanie stron.

Powyższe okoliczności i dowody wskazują na to, że pozwany nie jest ojcem małoletniego *imię i nazwisko*, stąd pozew niniejszy jest w pełni uzasadniony.

podpis powoda

Załączniki:

1. Odpis aktu małżeństwa,
2. Odpis aktu urodzenia imię i nazwisko,
3. Odpis pozwu i ww. załączników.

15.3 Wniosek o pozbawienie władzy rodzicielskiej

.....
miejsowość, data

Sąd Rejonowy w ...*miejsowość*...
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawczyni: *imię nazwisko, adres*

Uczestnik postępowania: *imię nazwisko, adres* (ojciec dziecka)

WNIOSEK o pozbawienie władzy rodzicielskiej

W imieniu własnym wnoszę o:

1. Pozbawienie władzy rodzicielskiej *imię i nazwisko* nad małoletnim *imię i nazwisko*, urodzonym w, synem wnioskodawczyni i uczestnika postępowania

2. Ponadto wnoszę o wezwanie na rozprawę świadków:

imię i nazwisko, adres

Uzasadnienie

Wnioskodawczyni *imię i nazwisko* i uczestnik postępowania *imię i nazwisko* są rodzicami małoletniego *imię i nazwisko*. W dniur. ojciec dziecka uznał je przed Kierownikiem USC w

dowód: skrócony akt urodzenia.

Od 5 lat strony nie są razem. Od tego czasu uczestnik postępowania przestał się interesować całkowicie losem dziecka. Ponadto od 3 lat nie łoży na jego utrzymanie i uchyla się od płacenia zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Warszawie alimentów. Wnioskodawczyni wielokrotnie próbowała nakłonić ojca dziecka do kontaktów, jednak nie wykazał i w dalszym ciągu nie przejawia jakiegokolwiek woli uczestniczenia w życiu dziecka. Wobec rażącego zaniedbywania obowiązków rodzicielskich ojca względem małoletniego *imię i nazwisko* wniosek ten jest w pełni uzasadniony.

podpis wnioskodawczyni

Załączniki:

1. odpis skrócony aktu urodzenia syna,
2. dwa odpisy wniosku i dwa komplety kserokopii załączników.

15.4 Wniosek o uregulowanie kontaktów z dzieckiem

.....
miejsowość, data

Sąd Rejonowy w ...*miejsowość*...
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawczyni: *imię nazwisko, adres*

Uczestnicy postępowania:

1. *imię nazwisko, adres* (ojciec dziecka)
2. *imię nazwisko, adres* (dziecko)

WNIOSEK

o uregulowanie kontaktów z dzieckiem

W imieniu własnym wnoszę o:

uregulowanie widywania się uczestnika postępowania *imię i nazwisko* z małoletnią *imię i nazwisko*, urodzoną w dniu r. w, córką wnioskodawczyni i uczestnika postępowania, przez zarządzenie, że widywanie to będzie miało miejsce w każdą pierwszą i trzecią sobotę miesiąca oraz w każdą drugą i czwartą niedzielę miesiąca w godzinach od piętnastej do siedemnastej, w miejscu zamieszkania matki lub poza nim, lecz każdorazowo w jej obecności.

Uzasadnienie

Małoletnia *imię i nazwisko*, urodzona w dniur. jest córką wnioskodawczyni i *imię i nazwisko*.

dowód: odpis skrócony aktu urodzenia córki.

Uczestnik postępowania jest moim mężem.

dowód: odpis skrócony aktu małżeństwa.

Od miesiąca bieżącego roku pozostaję z mężem w separacji faktycznej. Nie mieszkamy razem. Małoletnia *imię i nazwisko* mieszka razem ze mną. Nie jestem jednak w stanie porozumieć się z uczestnikiem postępowania co do częstotliwości jego spotkań z córką. Córka jest ze mną bardzo silnie związana emocjonalnie, i to tym bardziej, że cały czas mieszkamy razem, i to ja właśnie sprawuję nad nią bezpośrednią pieczę.

Wobec powyższego niniejszy wniosek jest uzasadniony.

podpis wnioskodawczyni

Załączniki:

1. odpis skrócony aktu urodzenia córki,
2. odpis skrócony aktu małżeństwa,
3. odpis wniosku i kserokopie załączników.

15. 5 Wniosek o wydanie dziecka

.....
miejsowość, data

Sąd Rejonowy w ...*miejsowość*...
Wydział Rodzinny i Nieletnich

Wnioskodawczyni: *imię nazwisko, adres*

Uczestnicy postępowania:

1. *imię nazwisko, adres* (ojciec dziecka)
2. *imię nazwisko, adres* (dziecko)

WNIOSEK
o wydanie dziecka

W imieniu własnym wnoszę:

o nakazanie wydania małoletniego *imię i nazwisko*, urodzonego dnia r. w , syna małżonków , przebywającego u *imię i nazwisko* – matce małoletniego *imię i nazwisko*.

Nadto wnoszę:

o dołączenie akt Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt C 457/97 w sprawie powództwa przeciwko *imię i nazwisko* o rozwód.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem w sprawie C 457/97 z dnia 10 stycznia 1997 roku orzekł rozwód małżeństwa a wykonanie władzy rodzicielskiej nad synem *imię i nazwisko* powierzył matce,

dowód: wyrok i wyciągi z akt stanu cywilnego w aktach sprawy Sądu Okręgowego w Warszawie C 457/97.

Po jednym ze spotkań ojciec zabrał syna do siebie i wbrew orzeczeniu odmawia jego wydania *imię i nazwisko*, której powierzono wykonywanie władzy rodzicielskiej i ustalono miejsce zamieszkania syna wraz z nią.

W tym stanie rzeczy wniosek ten jest w pełni uzasadniony.

podpis wnioskodawczyni

Załączniki:

1. Odpis wyroku rozwodowego,
2. Odpis skrócony aktu urodzenia,
3. Odpisy wniosku i załączników.